СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
комунального закладу
Сумський класичний ліцей
Сумської міської ради

28.08.2026 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Виконуючий обов'язки директора
Комунального закладу
Сумський класичний ліцей
Сумської міської ради

Наталія ДЯЧЕНКО

# ПОЛОЖЕННЯ
# про академічну доброчесність

## комунального закладу
## Сумський класичний ліцей
## Сумської міської ради

## РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про академічну доброчесність в Комунальному закладі Сумський класичний ліцей Сумської міської ради (далі – Положення) закріплює основні принципи, норми та правила академічної доброчесності, правові та організаційні механізми її формування та забезпечення, основні ознаки і види порушень академічної доброчесності та заходи реагування на такі порушення.

Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та «Про академічну доброчесність», розглянуто та схвалено педагогічною радою закладу (протокол № 1 від 28.08.2026).

**1. Визначення термінів**

У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

- автор – фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);
- академічна доброчесність – сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності;
- академічний твір – твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, творчого мистецького проєкту, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством та/або внутрішнім актом;
- внутрішній акт – документ закладу освіти, наукової установи, іншого суб'єкта академічної діяльності, затверджений у встановленому порядку його колегіальним органом управління, що стосується питань академічної доброчесності;
- джерело інформації – друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі;
- навчальна робота – результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;
- суб'єкти академічної діяльності – педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші вчені, здобувачі освіти, вступники, учасники та організатори конкурсів, експерти у сфері освіти і науки, суб'єкти освітньої діяльності, суб'єкти наукової діяльності;
- уповноважений орган – колегіальний орган закладу освіти, наукової установи, уповноважений відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» внутрішнім актом;
- уповноважена особа – педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник закладу освіти, наукової установи, уповноважений відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» реагувати на порушення академічної доброчесності, розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» внутрішнім актом.

**2. Сфера дії Положення**

Це Положення поширюється на суспільні відносини, що виникають у зв'язку з провадженням академічної діяльності, яка охоплює:

- педагогічну діяльність;
- навчальну діяльність здобувачів освіти;

- освітню діяльність закладу освіти;
- створення, виконання та оцінювання проєктів у сфері освіти;
- створення, рецензування та редагування академічних творів;
- вступні випробування у закладах освіти;
- проведення олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань та інших заходів змагального характеру у сфері освіти і науки та участь у таких заходах (далі – конкурси);
- присвоєння педагогічних звань і кваліфікаційних категорій;
- здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти;
- атестацію педагогічних працівників.

## 3. Цінності та принципи академічної доброчесності

Суб'єкти академічної діяльності зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, що визначені цим Положенням та законами України, що регулюють основні цінності, принципи та правила академічної доброчесності, а також міжнародними документами, підписаними від імені України в установленому законодавством порядку.

Суб'єкти академічної діяльності, які відповідно до законодавства мають право ухвалювати внутрішні акти, можуть визначати у таких актах додаткові цінності, принципи і правила академічної доброчесності, що не мають суперечити тим, що визначені цим Положенням.

Суб'єкти академічної діяльності зобов'язані формувати та утверджувати культуру академічної доброчесності в їхніх академічних спільнотах, що ґрунтується на цінностях, принципах і правилах академічної доброчесності.

Базовими цінностями академічної доброчесності є:

- чесність суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами;
- довіра до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема до того, що ці результати здобуті чесно та з дотриманням відповідних правил і стандартів;
- повага до честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб;
- справедливість у ставленні суб'єктів академічної діяльності один до одного, зокрема створення справедливих політик закладу освіти, послідовне та неупереджене реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів академічної діяльності;
- відповідальність суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності;
- стійкість у доброчесному провадженні своєї академічної діяльності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до порушення академічної доброчесності та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;
- рішучість у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливість у захисті академічної доброчесності в академічній діяльності.

Основними принципами академічної доброчесності в закладі є:

- пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти шляхом застосування відповідних методів навчання, виховання, стимулювання і заохочення;
- відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них;
- нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;
- повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність прав інтелектуальної власності;
- уникнення конфлікту інтересів.

## РОЗДІЛ ІІ. ОСНОВНІ ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

**1. Академічна доброчесність у педагогічній діяльності**

Педагогічні працівники, які здійснюють викладацьку діяльність, зобов'язані дотримуватися таких правил:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань із відповідних питань;
- перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
- чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;
- доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, вживати заходів для виявлення ознак порушення академічної доброчесності;
- власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;
- стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;
- вчасно, неупереджено та невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення та застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування у випадках і порядку, визначених законодавством та внутрішніми актами закладу.

Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями, зокрема з метою формування у здобувачів освіти критичного мислення, вміння критично сприймати та аналізувати інформацію.

**2. Академічна доброчесність у навчальній діяльності здобувачів освіти**

Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил:

- виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів.
- у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора.
- академічний твір здобувача освіти може включати раніше створений ним академічний твір лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

**3. Академічна доброчесність під час створення та оприлюднення творів**

Під час створення академічного твору автор повинен дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

Якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора.

Посилання на джерело інформації здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб.

Академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації.

В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори.

У разі використання в академічному творі об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це в такому творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів, визначених відповідним суб'єктом академічної діяльності.

В оприлюдненому академічному творі зазначаються й інші особи, які брали участь у роботі над ним (надання рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб.

У разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це має бути обов'язково зазначено в цьому новому академічному творі.

**4. Академічна доброчесність під час оцінювання результатів академічної діяльності**

Кожен має право на доброчесне оцінювання результатів його академічної діяльності.

Особи, які проводять оцінювання, зобов'язані вживати всіх заходів, визначених Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами, іншими актами законодавства, та цим Положенням, щоб оцінювання здійснювалося:

- з дотриманням цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до об'єкта оцінювання, процедур оцінювання та чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання;
- за допомогою методів та інструментів оцінювання, що здатні забезпечити досягнення мети оцінювання;
- за відсутності упередженого ставлення або дискримінації особи за будь-якою ознакою;
- за відсутності недозволеної допомоги під час оцінювання результатів діяльності та/або створених для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання (крім додаткової підтримки для осіб з особливими освітніми потребами);
- за відсутності конфлікту інтересів або після його врегулювання в порядку, встановленому законодавством;
- за відсутності упередженого ставлення або дискримінації особи за будь-якою ознакою.

Забороняється оцінювати людину, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до результатів її академічної діяльності.

## РОЗДІЛ ІІІ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

**1. Система забезпечення академічної доброчесності у закладі освіти**

Комунальний заклад Сумський класичний ліцей Сумської міської ради розробляє визначену своїми внутрішніми актами систему забезпечення академічної доброчесності, що ґрунтується на цінностях, принципах і правилах академічної доброчесності та в освітній діяльності є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Система забезпечення академічної доброчесності Комунального закладу Сумський класичний ліцей Сумської міської ради включає:

- внутрішню політику щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;
- вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів, навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності;
- заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності;
- порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених органів;
- повноваження та відповідальність уповноважених осіб;

- процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, зокрема гарантії дотримання прав учасників освітнього процесу та вчених під час розгляду таких повідомлень, порядок прийняття рішень про застосування до особи заходів реагування на порушення академічної доброчесності та порядок оскарження таких рішень.

Політики, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності закладу освіти у частині, що стосується здобувачів освіти, погоджуються вищим органом самоврядування здобувачів освіти закладу (за наявності).

Політики, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності, а також їх реалізація закладом освіти спрямовані на:

1) підвищення обізнаності усіх учасників освітнього процесу щодо цінностей, принципів, правил академічної доброчесності;
2) сприяння дотриманню академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу;
3) мінімізування можливостей для порушення академічної доброчесності;
4) визначення механізмів для запобігання виникненню та врегулювання конфліктів інтересів;
5) забезпечення дієвого реагування на факти порушення академічної доброчесності.

Заклад освіти оприлюднює на своєму вебсайті внутрішні акти, що визначають політики, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності.

Заклад освіти здійснює перевірку академічних творів, які він видає, а також які оприлюднюються у заснованих ним виданнях або у виданнях, рекомендованих ним до друку, на відсутність ознак порушення академічної доброчесності.

Керівник закладу освіти забезпечує функціонування системи академічної доброчесності закладу освіти шляхом:

- організації розроблення, своєчасного оновлення та оприлюднення внутрішніх актів з питань академічної доброчесності на офіційному вебсайті закладу освіти;
- систематичного проведення заходів із популяризації та підвищення обізнаності про цінності, принципи і правила академічної доброчесності, вивчення вітчизняного та іноземного досвіду щодо її забезпечення;
- забезпечення доступу (за потреби) учасників освітнього процесу до спеціалізованого програмного забезпечення з виявлення ознак порушення академічної доброчесності відповідно до внутрішніх актів;
- забезпечення обов'язкового фіксування повідомлень про порушення академічної доброчесності;
- організації перевірки повідомлень про порушення академічної доброчесності особами, які претендують на посади педагогічних працівників, що має відбуватися на засадах, визначених статтею 37 Закону України «Про академічну доброчесність» та цього Положення;
- забезпечення належного розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, притягнення до відповідальності осіб, які порушили академічну доброчесність, документування прийнятих рішень, розміщення їх на офіційному вебсайті закладу освіти.

**2. Забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти**

Для забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти заклад освіти:

- проводить навчання з академічної доброчесності, зокрема з академічного письма;
- вживає заходів для недопущення надмірного навчального навантаження здобувачів освіти, забезпечує відповідність обсягу й рівня складності завдань для самостійної роботи часу, відведеному навчальним планом на їх виконання.

Кожен педагогічний працівник зобов'язаний формувати та утверджувати культуру академічної доброчесності здобувачів освіти шляхом:

- особистого дотримання академічної доброчесності;
- навчання принципам і правилам академічної доброчесності, підвищення рівня обізнаності здобувачів освіти щодо академічної доброчесності;
- стимулювання та заохочення здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;

- формування завдань, що сприяють творчому підходу здобувача освіти до їх виконання;
- припинення виявлених ним порушень академічної доброчесності здобувачами освіти;
- застосування до здобувачів освіти виховних заходів реагування на порушення академічної доброчесності;
- притягнення здобувача освіти до академічної відповідальності у випадках і порядку, визначених внутрішніми актами.

Батьки, інші законні представники неповнолітніх здобувачів освіти зобов'язані:

- формувати у своїх дітей усвідомлення необхідності дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- заохочувати та стимулювати своїх дітей до дотримання ними академічної доброчесності;
- сприяти дотриманню дітьми академічної доброчесності.

**3. Забезпечення академічної доброчесності в управлінській діяльності закладу освіти**

Посаду керівника закладу освіти не може обіймати особа, стосовно якої в порядку, визначеному Законом України «Про академічну доброчесність», було встановлено факт порушення академічної доброчесності, визначеного частиною другою статті 23, частиною четвертою статті 24 або частиною четвертою статті 25 Закону України «Про академічну доброчесність» (протягом 10 років із дня встановлення такого факту).

У випадку встановлення такого факту стосовно особи, яка бере участь у конкурсі на посаду керівника закладу освіти, вона виключається з переліку кандидатів на відповідну посаду.

Якщо такий факт встановлено стосовно керівника закладу освіти, така особа звільняється з посади згідно з законом.

Внутрішні акти можуть передбачати проведення перевірки на предмет наявності порушень академічної доброчесності кандидатів на посади заступників керівника закладу освіти.

Педагогічні працівники Комунального закладу Сумський класичний ліцей Сумської міської ради, які виконують адміністративно-управлінські функції, зобов'язані забезпечувати систематичний контроль за ефективністю (дієвістю) функціонування системи забезпечення академічної доброчесності на рівні закладу освіти.

**4. Забезпечення академічної доброчесності під час присвоєння звань, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій**

Рішення щодо присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії та присвоєння педагогічного звання ухвалюється атестаційною комісією відповідно до законодавства, що регулює атестацію педагогічних працівників.

Невід'ємною складовою процедури присвоєння особі педагогічного звання, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії є перевірка наявності ознак порушення академічної доброчесності в документах, поданих для присвоєння педагогічного звання, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії.

## РОЗДІЛ IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

**1. Порушення академічної доброчесності**

Порушенням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, передбачена Законом України «Про академічну доброчесність» або спеціальними законами.

До ознак порушення належать:

1) обман - свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності;
2) несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій:

- порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу;
- упереджене оцінювання результатів академічної діяльності;

- застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності;
- надання або отримання незаслуженої переваги;

3) бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, внутрішніми актами;
4) привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

Факт порушення академічної доброчесності встановлюється виключно уповноваженим органом або уповноваженою особою закладу освіти відповідно до визначеної процедури.

Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що допустив порушення, лише після прийняття відповідного рішення (принцип презумпції доброчесності).

**2. Види порушень академічної доброчесності**

Видами порушень академічної доброчесності є:

1) відчуження авторства;
2) академічний плагіат;
3) приписування авторства;
4) самоплагіат;
5) фабрикація;
6) фальсифікація;
7) недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом;
8) недоброчесне оцінювання;
9) несамостійне виконання завдання;
10) недозволена допомога;
11) академічний саботаж;
12) схиляння до порушення академічної доброчесності;
13) інституційні порушення академічної доброчесності.

**3. Заходи реагування на порушення академічної доброчесності**

Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:

1) виховні заходи;
2) притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності;
3) реагування на порушення академічної доброчесності при проведенні конкурсів;
4) інституційні заходи реагування.

Рішення про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності ухвалює уповноважений орган або уповноважена особа.

**4. Принципи та основні правила реагування на порушення академічної доброчесності**

Основними принципами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- обов'язковості і своєчасності реагування;
- об'єктивності та неупередженості;
- співмірності порушення і заходів реагування;
- обов'язкового встановлення вини;
- прозорості процедур розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, визначення заходів реагування на встановлені порушення.

**5. Академічна відповідальність**

Академічна відповідальність у Комунальному закладі Сумський класичний ліцей Сумської міської ради є заходом забезпечення академічної доброчесності, що полягає у застосуванні до особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, санкцій, визначених Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки та, у передбачених законом випадках, цим Положенням.

Академічна відповідальність застосовується виключно в разі встановлення факту порушення академічної доброчесності.

До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.

**6. Санкції за порушення академічної доброчесності**

До особи, яка порушила академічну доброчесність, може бути застосовано одну або декілька санкцій.

До здобувачів освіти можуть застосовуватися такі санкції, передбачені законодавством:

1) виховні заходи реагування:
- відвідування тематичних занять (урок, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма;
- усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
- письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
- повторне виконання завдання.

2) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:
- повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);
- інші санкції можуть застосовуватися лише у випадках і межах, прямо передбачених Законом України «Про академічну доброчесність» та спеціальними законами.

До педагогічних працівників можуть застосовуватися санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність», Законом України «Про повну загальну середню освіту» та іншими законами, зокрема:

1) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:
- заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на строк від одного до трьох років;
- позбавлення педагогічного звання;
- позбавлення кваліфікаційної категорії;
- позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) закладом освіти;
- відсторонення від проведення процедур та заходів забезпечення якості освіти, вступних іспитів, олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань та інших заходів змагального характеру строком від одного до трьох років;
- недопущення строком від одного до трьох років до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної категорії або присвоєння педагогічного звання;
- позбавлення будь-яких видів заохочень (заохочувальних виплат, нагород тощо) протягом одного року;
- інші заходи, визначені законодавством.

2) заходи в межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:
- догана;
- звільнення із закладу освіти.

Педагогічний працівник, якого притягнуто до академічної відповідальності, протягом одного року з дня набрання чинності рішення уповноваженого органу про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності не може подавати документи на присвоєння йому педагогічного звання.

У разі встановлення факту відчуження авторства, вчиненого педагогічним працівником закладу освіти, така особа звільняється із закладу освіти відповідно до пункту 7 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України.

Матриця реагування на порушення академічної доброчесності

| Порушення | Суб'єкти | Правова кваліфікація / обставини | Можливі заходи реагування | Хто розглядає / приймає рішення |
|---|---|---|---|---|

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Несамостійне виконання завдання | здобувачі освіти | Виконання навчального або конкурсного завдання з використанням недозволених джерел, засобів чи допомоги. | Завдання вважається невиконаним і не підлягає оцінюванню; факт фіксується у визначений закладом спосіб. Додаткові санкції — лише в межах закону та цього Положення. | педагогічний працівник у межах повноважень; Комісія — у спірних випадках |
| Академічний плагіат | здобувачі освіти; педагогічні працівники | Використання або оприлюднення чужих результатів як власних без належного посилання на джерело/автора. | Для здобувачів — виховні заходи, повторне виконання завдання або повторне оцінювання; для педагогічних працівників — санкції, визначені законом, залежно від обставин. | Комісія; інший уповноважений законом орган/посадова особа |
| Самоплагіат | суб'єкти академічної діяльності | Оприлюднення власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення джерела попереднього оприлюднення у випадках, визначених законом. | Санкції визначаються законом і внутрішнім актом з урахуванням мети, наслідків та обставин порушення. | Комісія / уповноважений орган |
| Фабрикація або фальсифікація | учасники освітнього процесу | Вигадування даних чи фактів або свідома зміна наявних даних, що створює неправдиву інформацію про результати академічної діяльності. | Для здобувачів — заходи, передбачені законом; для педагогічних працівників — академічні та/або дисциплінарні санкції у випадках, визначених законом. | Комісія / уповноважений орган |
| Недобросчесне використання результатів, згенерованих ШІ | здобувачі освіти; педагогічні працівники | Оприлюднення результатів, згенерованих ШІ, як власних без зазначення факту використання ШІ відповідно до встановлених вимог. | Повторне виконання/оцінювання або інші співмірні санкції, визначені законом та цим Положенням. | педагогічний працівник у межах повноважень; Комісія |
| Недозволена допомога | учасники освітнього процесу | Надання чи отримання допомоги, не передбаченої умовами завдання або конкурсу, що впливає або може вплинути на оцінювання. | Виховні заходи, повторне виконання/оцінювання або інші санкції, прямо передбачені законом та цим Положенням. | педагогічний працівник у межах повноважень; Комісія |
| Недобросчесне оцінювання | педагогічні працівники | Свідоме порушення вимог оцінювання, | Перегляд результату оцінювання (якщо це | Комісія; адміністрація — |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | та інші особи, які оцінюють | що призвело до завищення або заниження оцінки. | можливо) та санкції, визначені законом. | у межах компетенції |
| Академічний саботаж | суб'єкти академічної діяльності | Перешкоджання реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в академічній діяльності у формах, визначених законом. | Санкції визначаються законом та внутрішнім актом з дотриманням принципу співмірності. | Комісія / уповноважений орган |
| Схиляння до порушення академічної доброчесності | учасники освітнього процесу | Спонукання іншої особи до вчинення порушення академічної доброчесності. | До педагогічного працівника — догана та інші санкції, передбачені законом/внутрішнім актом; до здобувача освіти — письмове попередження та інші дозволені законом санкції. | Комісія / уповноважений орган |
| Порушення під час олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань | учасники та організатори конкурсів | Порушення правил академічної доброчесності під час заходів змагального характеру. | Заходи реагування визначаються законом, умовами відповідного конкурсу та цим Положенням. | організатор, журі/оргкомітет у межах правил; Комісія — за потреби |

## РОЗДІЛ V. ОСНОВНІ ПРОЦЕДУРИ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

### 1. Загальні положення щодо розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності

Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності, вчиненого учасником освітнього процесу, має право повідомити про це письмово (у паперовій чи електронній формі) уповноважений орган (уповноважену особу) або керівника закладу освіти, який протягом трьох робочих днів приймає одне з таких рішень:

- про надсилання відповідного повідомлення до уповноваженого органу (уповноваженої особи);
- про утворення уповноваженого органу (призначення уповноваженої особи) та надсилання до нього (неї) відповідного повідомлення;
- про притягнення особи до академічної та/або дисциплінарної відповідальності у випадку, визначеному частиною сьомою статті 37 Закону України «Про академічну доброчесність», з підстав та в порядку, визначених внутрішніми актами.

Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація містить фактичні дані, що вказують на можливий факт порушення академічної доброчесності, які можуть бути перевірені. В іншому випадку уповноважений орган (уповноважена особа) має право залишити повідомлення без розгляду.

Уповноважений орган (уповноважена особа) протягом 10 робочих днів з дня надходження повідомлення:

- ухвалює рішення про початок розгляду повідомлення за встановленою процедурою або про залишення повідомлення без розгляду і повідомляє про це заявника;
- надсилає/надає особі, стосовно якої надійшло повідомлення, його копію та не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду інформує її про дату, час і місце розгляду повідомлення.

Розгляд повідомлення здійснюється в порядку, затвердженому колегіальним органом управління закладу освіти, з дотриманням принципів і основних правил реагування на порушення академічної доброчесності, визначених цим Положенням.

Порядок розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності має визначати:

- процедуру ініціювання розгляду повідомлення;
- процедуру повідомлення особи, стосовно якої надійшло повідомлення, та заявника чи його представника (за наявності) про початок розгляду повідомлення;
- етапи і строки розгляду повідомлення та прийняття рішення про наявність (відсутність) порушення академічної доброчесності (не більше шести місяців з дня реєстрації повідомлення);
- процедуру залучення зовнішніх експертів, врегулювання конфлікту інтересів, забезпечення участі заінтересованих осіб у розгляді відповідного питання, дотримання прав осіб, які можуть зазнати негативних наслідків;
- процедуру прийняття рішення щодо притягнення особи до академічної відповідальності та/або застосування інших заходів реагування на порушення академічної доброчесності;
- визначення уповноваженого органу (уповноваженої особи) або процедуру створення такого уповноваженого органу (призначення уповноваженої особи).

З метою запобігання конфлікту інтересів під час розгляду повідомлення за рішенням уповноваженого органу можуть запрошуватися як експерти педагогічні працівники інших закладів освіти.

У прийнятті рішення щодо встановлення факту порушення особою академічної доброчесності не може брати участь особа, яка має конфлікт інтересів.

Особа, стосовно якої розглядається повідомлення, має право особисто або через свого представника:

- бути поінформованою про початок процедури розгляду повідомлення;
- бути поінформованою про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду повідомлення;
- ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо порушення нею академічної доброчесності, надавати до них зауваження;
- надавати усні та письмові заперечення, пояснення або відмовитися від їх надання;
- брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

У разі визнання факту порушення академічної доброчесності особою, стосовно якої розглядається повідомлення, перевірка і дослідження доказів не проводяться. Визнання факту порушення академічної доброчесності враховується під час визначення санкції, крім випадку, якщо санкція визначена Законом України «Про академічну доброчесність».

Рішення уповноваженого органу про притягнення особи до академічної відповідальності має бути обґрунтованим, тобто ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення, або на підставі визнання особою факту порушення академічної доброчесності, та містити інформацію про конкретний вид порушення академічної доброчесності і санкцію за таке порушення.

Особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності та прийнято рішення про притягнення її до академічної відповідальності, а також особа, яка подала повідомлення, мають право оскаржити таке рішення у порядку, визначеному законодавством, закладом освіти.

Рішення уповноваженого органу, ухвалене у встановленому порядку, набирає чинності з дня його оприлюднення, а в разі його оскарження - з дня оприлюднення рішення суб'єктом розгляду скарги.

**2. Особливості реагування на порушення академічної доброчесності здобувачем освіти**

Розгляд питання щодо притягнення до академічної відповідальності здобувачів освіти віком від 14 років до 18 років здійснюється із запрошенням їхніх батьків або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує здобувач освіти.

У разі визнання здобувачем освіти факту вчинення ним порушення академічної доброчесності санкція визначається уповноваженим органом або уповноваженою особою, які відповідно до внутрішнього акта мають право застосовувати відповідну санкцію, без дотримання процедури, визначеної цим Положенням.

У разі невизнання здобувачем освіти факту вчинення ним порушення академічної доброчесності та/або його незгоди з визначеною санкцією питання про порушення академічної доброчесності розглядається відповідно до цього Положення.

У такому разі до складу уповноваженого органу обов'язково включаються одна або декілька осіб, уповноважених органом самоврядування здобувачів освіти, визначеним положенням про самоврядування здобувачів освіти закладу освіти. За відсутності в закладі освіти самоврядування здобувачів освіти до складу уповноваженого органу делегуються здобувачі освіти у порядку, визначеному внутрішнім актом закладу освіти.

**3. Особливості притягнення до академічної відповідальності керівників закладів освіти**

Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності, вчиненого керівником закладу освіти, має право повідомити про це письмово (у паперовій чи електронній формі):

– відповідний територіальний орган центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти - стосовно керівника іншого закладу освіти.

Територіальний орган центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти надсилає одержане повідомлення до закладу освіти, що здійснює освітню діяльність на відповідному рівні освіти. Такий заклад освіти визначається в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

Повідомлення не надсилається для розгляду до закладів освіти, в яких особа, стосовно якої розглядається повідомлення, здобула освіту, науковий ступінь та/або вчене звання, а також до закладів освіти та наукових установ, в яких вона працювала протягом останніх п'яти років.

Повідомлення розглядається уповноваженим органом визначеного закладу освіти відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» та внутрішніх актів такого закладу.

За потреби рішення уповноваженого органу закладу освіти надсилається до закладу освіти, в якому (якій) працює особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності, або до засновника закладу освіти, що уповноважені відповідно до законодавства реалізувати відповідний вид санкції.

## РОЗДІЛ VI. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

З метою виконання норм цього Положення в закладі створюється Комісія з питань академічної доброчесності терміном на 3 роки (далі – Комісія).

Комісія є уповноваженим колегіальним органом закладу, що одержує та розглядає повідомлення про можливі порушення академічної доброчесності і приймає рішення в межах повноважень, визначених законодавством та цим Положенням.

У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Законом України «Про академічну доброчесність», Статутом закладу, Правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти, іншими нормативними актами закладу та цим Положенням.

Склад Комісії затверджується наказом директора закладу.

До складу Комісії входять педагогічні працівники, представники адміністрації, профспілкового комітету, учнівського самоврядування та батьківської спільноти.

Член Комісії, який має реальний чи потенційний конфлікт інтересів або особисту заінтересованість у результатах конкретного розгляду, зобов'язаний заявити самовідвід і не бере участі в розгляді та голосуванні. Відвід члена Комісії може бути заявлений учасником

розгляду; питання про відвід вирішується Комісією без участі особи, щодо якої його заявлено. За потреби склад Комісії для конкретного розгляду доповнюється або замінюється наказом керівника з дотриманням вимог цього Положення.

Будь-який учасник освітнього процесу може звернутися до Комісії з повідомленням про можливе порушення академічної доброчесності, а також із пропозиціями щодо вдосконалення цього Положення.

Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря.

Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення. За відсутності голови його обов'язки виконує заступник. Секретар веде протокол засідання та здійснює організаційно-технічну підготовку матеріалів.

Організаційною формою роботи Комісії є засідання.

Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписують голова та секретар Комісії. Не менше одного разу на рік Комісія звітує про свою роботу перед педагогічною радою закладу.

Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності, має право подати повідомлення у паперовій або електронній формі Комісії, уповноваженій особі (за її призначення) або керівнику закладу. Повідомлення має містити фактичні дані, які вказують на можливий факт порушення та можуть бути перевірені. Вимога щодо обов'язкового зазначення адреси проживання, місця роботи чи інших персональних даних, які не є необхідними для розгляду, не встановлюється.

Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення, інформуються про розгляд і користуються правами, передбаченими розділом V цього Положення. Їхня участь забезпечується з урахуванням вимог законодавства та обставин розгляду.

За результатами розгляду Комісія приймає вмотивоване рішення про наявність або відсутність порушення академічної доброчесності та, у межах компетенції, про застосування заходів реагування.

Повноваження Комісії:

- одержувати, реєструвати, розглядати та аналізувати повідомлення про можливі порушення академічної доброчесності, приймати вмотивовані рішення у межах компетенції;
- залучати до роботи експертів, у тому числі педагогічних працівників інших закладів освіти, та використовувати технічні і програмні засоби для дослідження доказів із дотриманням законодавства;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.

## РОЗДІЛ VII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Це Положення схвалюється рішенням педагогічної ради закладу, затверджується та вводиться в дію наказом директора закладу освіти.
2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради закладу та вводяться в дію наказом директора.